

बेलका नगरपालिका
जिल्ला उदयपुर
कोशी प्रदेश, नेपाल

स्थानीय राजपत्र

खण्ड : ९ बेलका नगरपालिका, रामपुर, कोशी प्रदेश, नेपाल, संख्या -१ प्रमाणित मिति : २०८२/०८/०४

भाग -२

बेलका नगरपालिका

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ बमोजिम बेलका नगर कार्यपालिकाले बनाएको तल उल्लेख गरे बमोजिमको भूउपयोग क्षेत्र वर्गीकरण सम्बन्धी मापदण्ड तथा आधारहरु, २०८२ सर्वसाधारणमा जानकारीको लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

संवत् २०८२ को मापदण्ड नं -१

बेलका नगरपालिकाको भूउपयोग क्षेत्र वर्गीकरण सम्बन्धी मापदण्ड तथा आधारहरु, २०८२

कार्यपालिकाबाट पारित मिति:२०८२/०८/०४

प्रस्तावना : भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिवी निवारण मन्त्रालयबाट प्राप्त भूउपयोग क्षेत्र नक्सालाई अद्यावधिक गरी लागू गर्न वाञ्छनीय भएकाले भूउपयोग ऐन, २०७६ को दफा ५ को उपदफा (४) को प्रयोजनका लागि यो मापदण्ड र आधारहरु जारी गरिएको छ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस मापदण्डको नाम "भूउपयोग क्षेत्र वर्गीकरण सम्बन्धी मापदण्ड तथा आधारहरु, २०८२ रहेको छ ।

(२) यो मापदण्ड बेलका नगरपालिकाको राजपत्रमा प्रकाशित भएको मितिदेखि बेलका नगरपालिका क्षेत्र भित्र लागू हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस मापदण्डमा,-

क) "ऐन" भन्नाले भूउपयोग ऐन, २०७६ लाई सम्झनु पर्दछ ।

(ख) "कार्यपालिका" भन्नाले बेलका नगर कार्यपालिकालाई सम्झनु पर्दछ ।

(ग) "कार्यालय" भन्नाले बेलका नगर कार्यपालिकाको कार्यालयलाई सम्झनु पर्दछ ।

(घ) "टोल विकास संस्था" भन्नाले टोल विकास संस्था सञ्चालन कार्यविधि, २०७७ को दफा ७ बमोजिम गठन भएको संस्थालाई सम्झनु पर्दछ ।

(ङ) "नगरपालिका" भन्नाले बेलका नगरपालिकालाई सम्झनु पर्दछ ।

(च) "भूउपयोग क्षेत्र" भन्नाले भूउपयोग ऐन, २०७६ को दफा ४ को उपदफा (१) को खण्ड (क) देखि खण्ड (ज) सम्म उल्लेख भएका क्षेत्रलाई सम्झनु पर्दछ

(छ) "मन्त्रालय" भन्नाले भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिवी निवारण मन्त्रालयलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ज) "व्यक्ति " भन्नाले प्राकृतिक वा कानुनी ब्यक्तिलाई सम्झनु पर्दछ ।

(झ) "वडा कार्यालय" भन्नाले बेलका नगरपालिकाको वडा कार्यालयलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ञ) "विभाग" भन्नाले नापी विभागलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ट) "सरकारी वा सार्वजनिक प्रकृतिको जग्गा" भन्नाले बेलका नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका नेपाल सरकारका नाममा जग्गाधनी दर्ता स्रेष्ठा कायम रहेका जग्गा वा जग्गा नापजाँच ऐन, २०१९ बमोजिम जग्गा नापजाँच भई जग्गाधनी दर्ता स्रेष्ठा कायम गर्न बाँकी रहेका वा नापजाँच गर्न बाँकी रहेका सरकारी वा सार्वजनिक प्रकृतिको क्षेत्रमा पर्ने जग्गालाई सम्झनु पर्दछ ।

३. भूउपयोग क्षेत्र नक्सा पुनः प्राप्त गर्नुपर्ने : (१) ऐनको दफा ५ को उपदफा (२) बमोजिम मन्त्रालयबाट प्राप्त गरेको भूउपयोग क्षेत्र नक्सा डाटा कार्यालयमा उपलब्ध नभएमा वा उक्त नक्सा

डाटा सञ्चालनमा प्राविधिक समस्या परेमा मन्त्रालय वा विभागसँग अनुरोध गरी पुनः प्राप्त गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम भूउपयोग क्षेत्र नक्सा डाटा प्राप्त गर्नको लागि कार्यालयले सम्बन्धित शाखा हेर्ने प्राविधिक कर्मचारी खटाउनु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम भूउपयोग क्षेत्र नक्सा डाटा पुनः प्राप्त गर्दा कुनै शुल्क लाग्ने रहेछ भने मन्त्रालय वा विभागले तोके बमोजिम शुल्क बुझाउनु पर्नेछ ।

४. भूउपयोग क्षेत्र नक्सा प्रयोग गर्नुपर्ने : नगरपालिका क्षेत्रभित्र भूउपयोग क्षेत्र वर्गीकरण गर्दा विभाग वा मन्त्रालयबाट प्राप्त भएको भूउपयोग क्षेत्र नक्सालाई मूल आधार बनाउनु पर्नेछ ।

५. सरकारी वा सार्वजनिक प्रकृतिका जग्गाको वर्गीकरण : स्थानीय परिषदले सरकारी वा सार्वजनिक जग्गाको उपयोग क्षेत्र वर्गीकरण गर्दा विभाग वा मन्त्रालयबाट प्राप्त भएको भूउपयोग नक्सा बमोजिम भूउपयोग क्षेत्र वर्गीकरण गरी लागू गर्नुपर्नेछ ।

६. निजी रैकर प्रकृतिको जग्गाको वर्गीकरण : (१) नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका व्यक्तिका नाममा रहेका निजी रैकर प्रकृतिको जग्गाको उपयोग क्षेत्र वर्गीकरण गर्दा सर्वसाधारण नागरिकको जानकारी लागि कार्यालयले अनुसूची-१ को ढाँचामा सूचना प्रकाशन गर्नुपर्नेछ ।

(२) कार्यालयले उपदफा (१) बमोजिम प्रकाशित सूचना सर्वसाधारण नागरिक समक्ष पुर्याउन नगरपालिकाको वेबसाइट र विभिन्न स्थानीय सञ्चारमाध्यमबाट प्रकाशन तथा प्रसारण समेत गर्नुपर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम प्रकाशित सूचनाको विषयवस्तुमाथि सबै वडा कार्यालयले आफ्नो वडा अन्तर्गत रहेका टोल विकास संस्थासँग आवश्यक छलफल गर्नुपर्नेछ ।

७. कृषि योग्य जग्गाको संरक्षण गर्न प्रोत्साहन गर्नुपर्ने : (१) कृषि योग्य जग्गाको संरक्षण गरी नागरिकको खाद्य सम्पन्नभूताको अधिकारलाई स्थापित गर्नका लागि ब्यक्तिका नाममा कायम रहेका रैकर प्रकृतिका निजी जग्गाको उपयोग क्षेत्र वर्गीकरण गर्दा ऐनको दफा ४ को उपदफा (१) को खण्ड (क) बमोजिम कृषि क्षेत्रमा वर्गीकरण गर्न सम्बन्धित वडा कार्यालयले टोल विकास संस्थाका सदस्य र सम्बन्धित जग्गाधनी तथा निजका हकदारलाई प्रोत्साहन गर्नुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम जग्गाधनीलाई प्रोत्साहन गर्न नगरपालिकाले कृषि कार्यका लागि आवश्यक पर्ने रासायनिक मल, उन्नत बीउ, सिंचाई सुविधा, कीटनाशक औषधि, कृषि उपजको न्यूनतम समर्थन मूल्य निर्धारण, सुनिश्चित कृषि बजार, मालपोत छुट लगायतका सुविधा प्रदान गरिने घोषणा गरी लागू गर्नुपर्नेछ ।

८. वर्गीकरणका लागि निवेदन दिनुपर्ने : कुनै ब्यक्तिले आफ्नो नाममा कायम रहेको रैकर प्रकृतिका निजी जग्गा स्वेच्छाले कृषि क्षेत्र वा व्यावसायिक क्षेत्रमा वर्गीकरण गर्न चाहेमा अनुसूची -२ बमोजिमको ढाँचामा सम्बन्धित वडा कार्यालयमा निवेदन दिनुपर्नेछ ।

९. रैकर प्रकृतिका निजी जग्गाको भूउपयोग नक्सा अद्यावधिक गरी लागू गर्ने : (१) रैकर प्रकृतिका निजी जग्गाको हकमा दफा ६ बमोजिम सम्बन्धित जग्गाधनीले माग गरे बमोजिम भूउपयोग क्षेत्र वर्गीकरण गरी अद्यावधिक भूउपयोग नक्सा लागू गर्नुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बाहेकका रैकर प्रकृतिका निजी जग्गाको उपयोग क्षेत्र वर्गीकरण गर्दा स्थानीय परिषदले ऐनको दफा ४ को उपदफा १ को खण्ड (ख) बमोजिम स्वतः आवासीय क्षेत्रमा वर्गीकरण गरी अद्यावधिक भूउपयोग नक्सा लागू गर्न सक्नेछ ।

(३) यस मापदण्डमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि हालको खोलाक्षेत्रभित्र परेका रैकर प्रकृतिका निजी जग्गाको उपयोग क्षेत्र वर्गीकरण गर्दा स्थानीय परिषदले ऐनको दफा ४ को उपदफा १ को खण्ड (क) बमोजिम कृषि क्षेत्रमा वर्गीकरण गरी अद्यावधिक भूउपयोग नक्सा लागू गर्न सक्नेछ ।

१०. कृषि क्षेत्रको रुपमा प्रयोग गर्न सकिने : (१) ऐनको दफा ४ को उपदफा (२) बमोजिम नगरपालिका क्षेत्रभित्र आवास वा व्यावसायिक क्षेत्रमा वर्गीकरणमा परेका रैकर प्रकृतिका निजी जग्गा स्थानीय परिषदलाई जानकारी गराई कृषि क्षेत्रमा रुपमा प्रयोग गर्न सकिनेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम कृषि क्षेत्रको रुपमा प्रयोग गर्न जानकारी प्राप्त भएका जग्गाको हकमा उक्त जग्गा कृषि क्षेत्रका रुपमा प्रयोग भइञ्जेलसम्मका लागि नगरपालिकाले दफा ७ को उपदफा (२) बमोजिम प्रोत्साहनस्वरूप केही सुविधा घोषणा गरी लागू गर्न बाधा पर्नेछैन ।

११. सहयोग माग गर्न सकिने : (१) भूउपयोग क्षेत्र वर्गीकरण सम्बन्धी मापदण्ड तथा आधारहरु, २०८२ कार्यान्वयनका क्रममा आवश्यक प्राविधिक सहयोगका प्राप्त गर्नका लागि कार्यालयले उदयपुर जिल्लास्थित मालपोत कार्यालय तथा नापी कार्यालयसँग अनुरोध गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्राविधिक सहयोग प्राप्त गर्दाको सिलसिलामा मालपोत कार्यालय तथा नापी कार्यालय सञ्चालनका लागि अत्यावश्यक चालू र पुँजीगत प्रकृतिको कार्यका लागि वित्तिय सहयोग गर्न वा तहाँ कार्यरत कर्मचारीका लागि प्रचलित कानून बमोजिम दैनिक भ्रमणभत्ता तथा होटलबास खर्च व्यवस्थापनका लागि नगरपालिकाले आवश्यक बजेट प्रबन्ध गर्न सक्नेछ ।

१२. खारजी र बचाऊ : (१) बेलका नगरपालिका भूउपयोग मापदण्ड र आधारहरु, २०८० खारेज गरिएको छ ।

(२) यस बेलका नगरपालिका भूउपयोग मापदण्ड र आधारहरु, २०८० अन्तर्गत भए गरेका काम कारबाहीहरु यसै बमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।

अनुसूची - १

(दफा ६ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

भूउपयोग क्षेत्र वर्गीकरण गर्ने सम्बन्धी सूचना

सूचना प्रकाशित भएको मिति :- २०८२।.....।...

नेपाल सरकार, भूउपयोग ऐन, २०७६ को दफा ४ को उपदफा (१) बमोजिम भूबनौट, भूमिको क्षमता तथा उपयुक्तता, भूमिको मौजुदा उपयोग र आवश्यकता समेतका आधारमा भूमिलाई (क) कृषि क्षेत्र (ख) आवासीय क्षेत्र (ग) व्यावसायिक क्षेत्र (घ) औद्योगिक क्षेत्र (ङ) खानी तथा खनिज क्षेत्र (च) वन क्षेत्र (छ) नदी, खोला, ताल, सीमसार क्षेत्र (ज) सार्वजनिक उपयोगको क्षेत्र (झ) सांस्कृतिक तथा पुरातात्विक महत्त्वको क्षेत्र (ञ) नेपाल सरकारबाट आवश्यकता अनुसार तोकिएका अन्य क्षेत्रमा वर्गीकरण गरिने कानुनी व्यवस्था रहेको ब्यहोरा यहाँहरु सबैमा अवगत नै छ। सोही ऐनको दफा ५ बमोजिम नेपाल सरकार, भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिवी निवारण मन्त्रालयले

यस नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका जग्गाको उपयोग क्षेत्र नक्सा तयार गरी यस कार्यालयलाई हस्तान्तरण गरिसकेको छ । प्राप्त भएका उक्त नक्साहरूलाई स्थानीय भूउपयोग परिषदले आवश्यकता अनुसार अद्यावधिक गरी लागू गर्नुपर्ने कानुनी प्रबन्ध रहेको सन्दर्भमा यो सूचना प्रकाशित गरिंदैछ ।

कृषि योग्य जग्गाको संरक्षण गरी नागरिकको खाद्य सम्प्रभूताको अधिकारलाई स्थापित गर्नका लागि यस नगरपालिका क्षेत्रभित्रका व्यक्तिका नाममा रहेका रैकर प्रकृतिका निजी जग्गाको उपयोग क्षेत्र वर्गीकरण गर्ने कार्यमा यस नगरपालिकाको स्थानीय भूउपयोग परिषद् क्रियाशील रहेको छ । ब्यक्तिका नाममा रहेका रैकर प्रकृतिका निजी जग्गा भूउपयोग ऐन, २०७६ को दफा ४ को उपदफा (१) को खण्ड (क) बमोजिम कृषि क्षेत्रमा घोषणा गर्नु हुन सम्बन्धित जग्गाधनी तथा निजका हकदारहरुमा हार्दिक अनुरोध गरिन्छ । कृषि क्षेत्रमा कायम गर्न जग्गाधनीबाट मञ्जुरी प्राप्त भएका कित्ताका जग्गाको सन्दर्भमा यस नगरपालिकाले कृषि कार्यका लागि आवश्यक पर्ने रासायनिक मल, उन्नत बीउ, सिंचाई सुविधा, कीटनाशक औषधि, कृषि उपजको न्यूनतम समर्थन मूल्य निर्धारण, सुनिश्चित कृषि बजार, मालपोत छुट लगायतका सुविधा प्रदान गर्नेछ ।

यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ३० (तीस) दिनभित्रमा आफ्नो नाममा कायम रहेको रैकर प्रकृतिका निजी जग्गा भूउपयोग ऐन, २०७६ को दफा ४ को उपदफा (१) को खण्ड (क) र खण्ड (ग) बमोजिम स्वेच्छाले क्रमशः कृषि क्षेत्र वा व्यावसायिक क्षेत्रमा वर्गीकरण गर्न चाहने जग्गाधनीले नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र, चालू आर्थिक वर्षको मालपोत तिरेको रसिद र जग्गाधनी दर्ता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी सहित सम्बन्धित वडा कार्यालयमा रहेको अनुसूची -२ बमोजिमको ढाँचामा निवेदन पेश गर्नुहुन अनुरोध छ ।

निर्धारित समयावधिभित्र निवेदन पेश नभएका जग्गाको हकमा यस नगरपालिकाको स्थानीय भूउपयोग परिषदले भूउपयोग ऐन, २०७६ को दफा ४ को उपदफा (१) को खण्ड (ख) बमोजिम उक्त जग्गाहरु स्वतः आवासीय क्षेत्रमा वर्गीकरण गर्नेछ । त्यसैगरी कुनै व्यक्तिका नाममा दर्ता सेप्ता कायम रहेको कुनै जग्गा हाल खोलाभित्र पर्ने रहेछ भने निवेदकले जुनसुकै व्यहोरा उल्लेख गरी निवेदन पेश गरेको भए तापनि स्थानीय भूउपयोग परिषदले सोही ऐनको दफा ४ को उपदफा (१) को खण्ड (क) बमोजिम उक्त जग्गा स्वतः कृषि क्षेत्रमा वर्गीकरण गरी अद्यावधिक भूउपयोग नक्सा लागू गर्न सक्ने व्यहोरा समेत सम्बन्धित सबैको जानकारीका लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

अनुसूची - २

(दफा ८ सँग सम्बन्धित)

कृषि क्षेत्र वा व्यावसायिक क्षेत्रमा जग्गा वर्गीकरणका लागि गरिने घोषणा फारम

श्रीमान् वडाध्यक्ष ज्यू

.....नम्बर वडा कार्यालय

बेलका नगरपालिका, उदयपुर

विषय : जग्गाको उपयोग क्षेत्र वर्गीकरण गर्न पाउँ बारे ।

प्रस्तुत विषयमा बेलका नगरपालिका क्षेत्रभित्र मेरो / हाम्रो नाममा दर्ता सेप्ता कायम रहेको देहाय बमोजिमको जग्गा देहाय बमोजिम उपयोग क्षेत्रमा वर्गीकरण गर्न पाउँ भनी यो निवेदन पेश गरेको छु/छौं ।

जग्गाधनी दर्ता प्रमाणपत्रमा उल्लेख भए बमोजिमको विवरण

क्र.सं.	गा.वि.स.	वडा नं.	नक्सा सिट नं.	कित्ता नं.	क्षेत्रफल	उपयोग गर्न चाहेको क्षेत्र (कृषि वा व्यावसायिक क्षेत्रमध्ये कुनै एकमात्र क्षेत्र उल्लेख गर्ने)	कैफियत
१							
२							
३							

४							
५							
६							
७							

(क) माथि उल्लेख भए बमोजिम मेरो/हाम्रो नाममा दर्ता स्रेष्ठा कायम रहेको यस नगरपालिका क्षेत्र भएर बग्ने हालको खोलाभित्र परेको जग्गा होइन। यदि उक्त जग्गा खोलाभित्र पर्ने रहेछ भने स्थानीय भूउपयोग परिषदले नेपाल सरकार, भूउपयोग ऐन, २०७६ ऐनको दफा ४ को उपदफा १ को खण्ड (क) बमोजिम कृषि क्षेत्रमा वर्गीकरण गरी अद्यावधिक भूउपयोग नक्सा लागू गरेमा समेत मेरो सहमति रहनेछ ।

(ख) माथि उल्लेख भए बमोजिम जग्गाको उपयोग क्षेत्र कायम गर्न मेरो/हाम्रो पूर्ण मञ्जुरी रहेको छ । मेरो/हाम्रो यो घोषणा कसैको कुनै किसिमको प्रलोभन र करकापले नगरी मेरो/हाम्रो राजी खुसीमा भएको हो । मेरो/हाम्रो हकदारहरुसमेतको मञ्जुरी लिई मैले/हामीले यो घोषणा गरिएको हो ।

(ग) यस नगरपालिकाको स्थानीय भूउपयोग परिषदले मेरो यो मञ्जुरीनामा / निर्णय बमोजिम मेरो/हाम्रो नाममा दर्ता स्रेष्ठा कायम रहेको माथि तालिकामा उल्लेख भए बमोजिम जग्गाको उपयोग क्षेत्र कायम गरेमा मेरो/हाम्रो पूर्ण समर्थन रहनेछ ।

(घ) विद्यमान कानुनी प्रबन्ध अनुसार यस नगरपालिकाको स्थानीय भूउपयोग परिषदले जग्गा वर्गीकरण गरी भूउपयोग नक्सा अद्यावधिक गर्न निर्णय गरे पश्चात् पुनः यो कित्ता जग्गाको उपयोग क्षेत्र संशोधन गर्न सकिदैन भन्ने व्यहोरा समेत मलाई जानकारी छ ।

संलग्न गर्नुपर्ने कागजातहरु

- नेपाली नागरिकता प्रमाणपत्रको प्रमाणित प्रतिलिपी
- जग्गाधनी दर्ता प्रमाणपत्रको प्रमाणित प्रतिलिपी
- चालू आर्थिक वर्षको मालपोत तिरेको रसिद

निवेदकको

दस्तखत.....

नाम थर नागरिकता नम्बर जारी मिति..... ...जारी
जिल्ला.....

पिताको नाम थर पतिको नाम थर हजुरबुवाको नाम थर

पत्नीको नाम थर ससुराको नाम थर

ल्याप्चे सहिछाप	
दायाँ	बायाँ

--	--

सम्बन्धित वडा कार्यालयले भर्ने :-

निवदेकले हाम्रो रोहबरमा दस्तखत तथा ल्याप्चे सहिछाप गरेको साँचो हो ।

दस्तखत.....	दस्तखत.....
नाम	नाम
पद - वडा सचिव	वडा अध्यक्ष
मिति	मिति

ईति सम्वत २०८२ साल महिना गते ... रोज शुभम्

आज्ञाले,

रोशनशङ्कर घिमिरे

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत